

Особливості розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку в конструктивній діяльності

Малахова Тетяна Анатоліївна
студентки III курсу групи ДО-31Бз
спеціальності 012 Дошкільна освіта
галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
рівень освіти: перший бакалаврський
kosenkotanuxa777@gmail.com

Доросла людина є прикладом для маленької дитини. Всі ми уявляємо і створюємо те що задумали, так і кожна дитина копіює своїх батьків, або побачене що оточує їх, але в ігровій формі своєї уяви. Кожна історія, казка, мультфільм для дитини, дії дорослих спонукає дитину реалізувати уяву в своїй грі або творчості.

Уява дитини – це пізнавальний психічний процес, завдяки якому вона створює нових образів з урахуванням сприйнятих раніше, і навіть новостворених знань, що дозволяє передбачити результати діяльності.

Розвиток творчої уяви дитини розвиває здатність фантазувати і надає можливість творчого мислення, спонукає інтерес до мистецтва та до творчої діяльності.

Нами було підібрано та проведено дослідження творчої уяви дітей по методиці І. Карабаєвої «Чарівні перетворення фігури», «Придумай гру з іграшкою» і методика Р. Немов «Нісенітниця». В якому визначили результати загального констатувального експерименту.

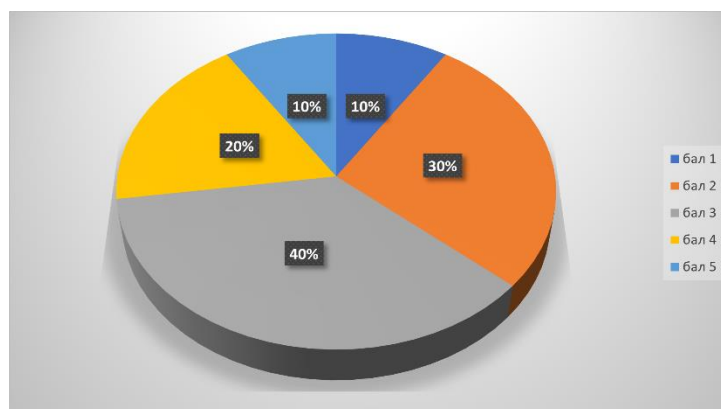

Рисунок 1. – Загальний результат дослідження рівня розвитку творчої уяви дітей.

Рівень розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку показав що, низький рівень 10%, нижче середнього 30%, середній 40%, вище середнього 20%, та високий 10%. Результати дослідження представлені на рисунку 1. В результаті аналізу нами з'ясовано що, більша кількість дітей мали низький та середній рівень творчої уяви, що підтверджує проблеми швидкості придумування; оригінальності малюнку; різноманітності образів; деталізації образів, наявності їх характеристик.

З метою проведення нашого дослідження була розробка та впровадження системи занять по розвитку творчої уяви засобом конструювання. Для цього ми поділили дітей на дві підгрупи: контрольна та експериментальна. З дітьми контрольної групи додаткові заняття в конструктивній діяльності не проводилося. З дітьми експериментальної ми проводили два – три рази на тиждень заняття, які включали обов'язковий елемент конструювання.

На заняттях нами було використано наступні види конструкторів: LEGO, блоковий конструктор, дисковий, магнітний конструктор, металевий, конструктор спец техніки, конструктор дорога для автомобіля, термомозайка, піксельні мозайки, конструювання з паперу, конструювання з ватних паличок, конструювання з бросового матеріалу, конструювання з кришок.

Тематика занять була пов'язана з темами тижня та проведеними індивідуальними заняттями з експериментальною групою, які включали двадцять занять із семи тем: наші пернаті друзі; дивовижний світ казки; машини різні бувають – нам завжди допомагають; правила дорожнього руху; весна в гості завітала; радість всім подарувала; вітаміни наші друзі; охорона довкілля бережи природу.

Нами була проведена перевірка ефективності впровадженої системи занять шляхом проведення психологічної діагностики рівня творчої уяви дошкільного віку експериментальної та контрольної груп, за допомогою тих самих методик, що і на початку дослідження.

У результаті проведеного контрольного дослідження в експериментальній групі, нами з'ясовано, що по методиці «Чарівні перетворення фігури» 18% дітей мають кращий результат ніж у попередньому досліді. По методиці «Придумай гру»

22% дітей показали кращий результат, ніж у попередньому досліді. Методика «Нісенітниці» на 15% кращий результат, ніж у попередньому досліді. Отже, рівень творчої уяви у дітей збільшився після проведення занять в конструктивній діяльності. Порівняльний аналіз результатів експериментальної групи на початку і наприкінці дослідження представлений на рисунку 2.

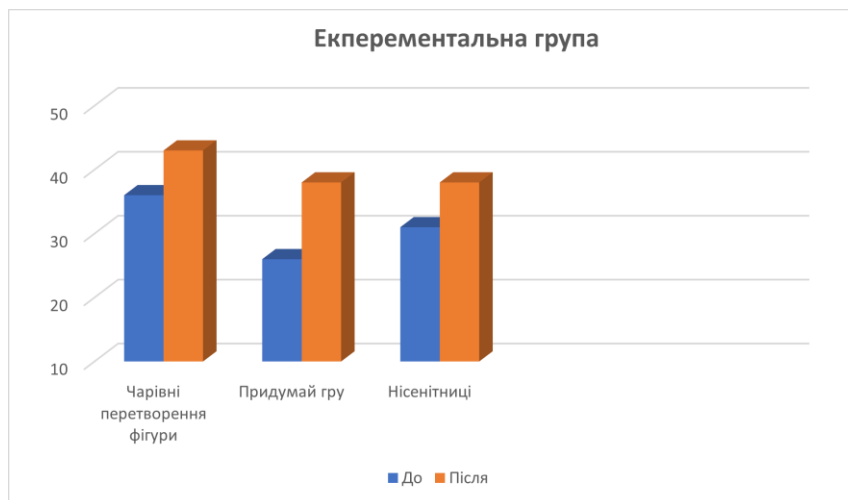

Рисунок 2. – Порівняльний аналіз результатів експериментальної групи на початку і наприкінці дослідження.

У результаті дослідження контрольної групи нами представлено, що по методиці «Чарівні перетворення фігури» у 4% дітей кращий результат ніж у попередньому досліді. Методика «Придумай гру» та методика «Нісенітниці» покращився лише на 2%. Отже, у дітей з якими не проводили заняття по розвитку творчої уяви, по методиці дослідження наочно бачимо покращення результати дуже малі, ніж у експериментальної групи. Порівняльний аналіз результатів контрольної групи на початку і наприкінці дослідження представлений на рисунку 3.

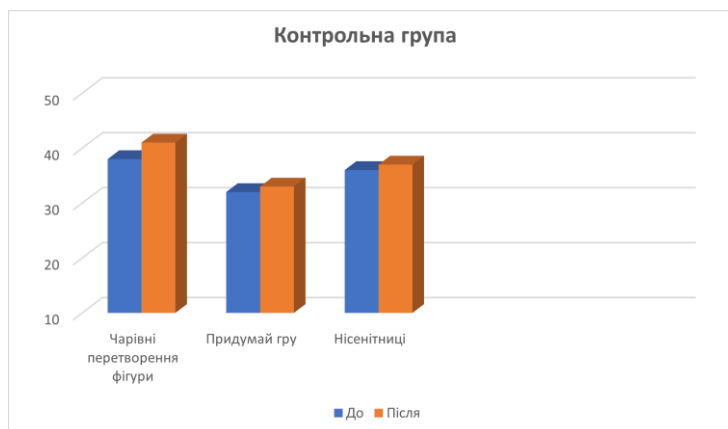

Рисунок 3. – Порівняльний аналіз результатів контрольної групи на початку і наприкінці дослідження.

В результаті проведених занять нами було розроблено рекомендації для батьків по розвитку творчої уяви.

Отже, конструктивний вид діяльності це не тільки захоплива діяльність, але й корисна, оскільки надає надзвичайно широкі можливості для розумового, морального, естетичного розвитку дитини, для її трудового виховання та розвитку уявленого мислення. Робота з різними видами конструктивно будівельних матеріалів, плоскими геометричними формами, папером, дрібними деталями, спонукають дитину мислити, уявляти, знаходити шляхи вирішення певних проблем і завдань. У процесі ігор з конструктором, будівельним матеріалом дитина отримує не лише задоволення, але й формує здатність активно пізнавати світ, творити його, планувати і контролювати свою діяльність. Участь дошкільників у таких іграх сприяє їх самоствердженню, розвитку наполегливості, прагненню до успіху. У таких іграх удосконалюється мислення, уява, включаючи дії з планування, прогнозування, зважування шансів на успіх, вибір альтернатив. А це, як відомо, – важливий чинник успішне майбутнє наших дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. В. Агіляр Туклер. Виховання ініціативності дітей у ігровій діяльності: сучасний стан. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*. Луцьк. №1 (13). 2017. С. 80-85.
2. Г.В Сухорукова. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі: підручник. Г.В. Сухорукова, О.О. Дронова, Н.М. Голота, Л.А. Янцур; за заг.ред. Г.В. Сухорокової. К. : Видатничий Дім. Слово, 2010. - 376с.
3. З.В. Гуріна. Проблема розвитку уяви дошкільника у психолого-педагогічних дослідженнях. *Молодий вчений*. № 6 (33) червень, 2016 р. С.402-407
4. І. Карабаєва. Фантазії наших дітей. *Психолог*. 2014. №36. Київ. с. 25-27.
5. І. М. Дичківська, Т. І. Іїоніманська. М.Монтессорі: теорія і технологія. - К.: Видавничий Дім «Слово», 2009. - 304 с
6. І. Ю. Ходзицька. Трудове навчання: підручник. І.Ю. Ходзицька, Н.М. Павич, О.В. Горобець. Кам'янець-Подільський. Вид-во «Аксіома» 2013 -156с.
7. І.М. Грузинська. Особливості розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку. Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. *Молодий вчений*, 2017. №8. С.211-214.
8. Методи вивчення психічного розвитку дитини-дошкільника. Методичний посібник. С.Є Кулачківська, Т.О.Піроженко. Київ: Світич, 2003.40с.
9. О. Голюк. Методичні аспекти розвитку уяви дітей дошкільного віку. Голюк О. Методичні аспекти розвитку творчої уяви дітей дошкільного віку. Умань. 2017. С. 223-229.
10. О. Вільчинська. Вікова специфіка розвитку уяви старшого дошкільника. *Наукові записки*. Інститут психології ім. Г.С.Костюка. Київ. 2020. №2 С.15-19.
11. О.М Попович. До питання особливостей конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. *Науковий вісник Ужгородського національного*

університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота. Ужгород, 2014. № 32. С. 156-158.

12. О.Я Савченко. Розвивай свої творчі здібності: навчально-методичний посібник для молодших школярів. О. Я. Савченко. К.: Освіта, 2003. С. 224.

13. Р.В Павелків. Загальна психологія Підручник. К. Кондор, 2009. 576 с.

14. Р.В Павелків. О.П. Цигипало. Дитяча психологія: Навч. посіб. К.: Академвидав, 2008. 432 с.

15. С. Безпала, М. Безпала, М. Губко. Розвиток конструкційних здібностей дітей за допомогою конструкторів LEGO Education. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2013. № 8. С. 51-56.

16. С. Жейнова. Н. Мельникова. Педагогічні умови розвитку творчої уяви дітей засобами ігрової художньої діяльності. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка*. 2017. №18. С.81-85.

17. Т. В. Дуткевич. Дитяча психологія. Навч. Посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012, - 424 с. (ст. 230).

18. Т. Гурковська. Конструктор як засіб атрибутивного забезпечення гри. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2014. №5. С. 8-9.

19. Т.В Дуткевич. Дошкільна психологія: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 392 с.

20. Т.В Пеккер, Н.М Голота, О.П Терещенко, І.Ю Резніченко. Програма розвитку конструктивних здібностей у дітей дошкільного віку „ЛЕГО-конструювання“. Київ: 2010. 50 с.

21. Т.О Піроженко. Психічний розвиток дитини дошкільного віку: досвід роботи сучасного дошкільного навчального закладу. 2-е вид., стереот. Київ, 2016. 312 с.

22. Ю.В Кузьменко, Л.С. Жиляєва. Розвиток творчих здібностей дитини як передумова успішної соціалізації особистості. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 1 (49). С. 142-146.

